

NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ VIỆC THỰC HIỆN QUI CHẾ DÂN CHỦ Ở XÃ

Nguyễn Minh Tuấn^(*)

Lâu nay ta vẫn quan niệm rằng dân chủ là quyền lực thuộc về nhân dân, dân chủ cũng được hiểu là một trong những hình thức chính quyền tuyên bố chính thức nguyên tắc thiếu số phục tùng đa số và thừa nhận quyền tự do và bình đẳng của công dân được thực thi dưới hình thức dân chủ trực tiếp và dân chủ đại diện. Liệu cách quan niệm như vậy về dân chủ hiện nay có thay đổi gì không trước xu hướng vận động không ngừng của thế kỷ XXI. Trong bài viết này, tác giả tập trung đi từ một số vấn đề thực tiễn để thấy rõ những khó khăn mà việc thực thi dân chủ ở xã đang phải đối diện đồng thời cũng đưa ra một số kiến nghị hướng vấn đề dân chủ ở xã đi vào thực chất hơn.

Bệnh "hình thức" của dân chủ đại diện ở xã

Hội đồng nhân dân xã là những người đại diện cho nguyện vọng của nhân dân, do nhân dân bầu ra, chịu trách nhiệm trước nhân dân. Trước đòi hỏi của thực tiễn, yêu cầu của cuộc sống, *đại biểu do dân bầu càng ngày càng phải giải quyết nhiều công việc, và nhìn chung các đại biểu ngày càng hiểu biết ít hơn về các việc mà họ phải quyết định, do vậy người dân lại càng cảm thấy mình ít được đại diện đầy đủ hơn.*

Câu hỏi đặt ra là liệu đại biểu hội đồng nhân dân xã sẽ đại diện cho ai, được bao nhiêu con người, nếu như năng lực kém, mà lại bảo thủ, đóng kín? Họ chỉ đại diện hoặc nói lên tiếng nói của bản thân họ, cảm nhận chủ quan của họ, hoặc một nhóm người chứ không thể đại diện cho ý chí, nguyện vọng của nhân dân trong toàn xã, nếu không có sự đổi mới trong cách làm việc, trong việc tiếp xúc cử tri. Sự nguy hiểm của tính hình thức trong dân chủ đại diện còn dẫn đến một hệ quả nguy hại là do chưa có sự tham khảo kỹ lưỡng ý chí, nguyện vọng của người dân nên nhiều khi những quyết định vội vàng, chưa được cân nhắc kỹ, thiếu chuyên môn đã và sẽ còn ảnh hưởng lâu dài, nghiêm trọng đến hậu thế sau này. Như vậy nhìn trực quan sẽ thấy có ít nhất hai hậu quả nguy hại đặt ra: một là người dân không được đại diện đầy đủ, hai là thiệt hại cứ nối tiếp xảy ra mà trách nhiệm lại không được qui kết một cách rõ ràng. (Thí dụ: xuất hiện nhiều hiện tượng ở xã như đầu tư thiếu qui hoạch, phải đập phá sửa chữa nhiều lần trong thời gian ngắn ở nhiều xã; qui hoạch "treo"; nhiều nơi đất đai rộng nhưng thiếu nơi vui chơi của trẻ [4, tr.2]).

Thực tế khi công dân bầu đại biểu của mình nhưng người dân cũng không

^(*) ThS, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội.

có cơ hội gặp đại biểu, và người đại biểu của dân cũng không mấy khi chủ động gặp dân để tìm hiểu, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của dân nơi mình được bầu, nhiều người còn suy nghĩ rằng nếu có gặp được đại biểu, có phản ánh tâm tư, nguyện vọng nhưng chưa chắc đã giải quyết được những vấn đề mà cử tri đã đưa ra. Giải quyết yêu cầu bức xúc này, người đại biểu do dân bầu không còn cách nào khác là phải dựa vào sức mạnh, nguồn lực từ bên ngoài, buộc phải dựa vào dân, dựa vào vào bộ máy giúp việc và chuyên gia cố vấn giỏi, có như vậy tính đúng đắn, khoa học của các quyết định của chính quyền xã mới đem hiệu quả tốt và ý nguyện của người dân cũng được thoả mãn.

Bệnh lẩn tránh trách nhiệm

Thiết chế nào là thiết chế có nhiều quyền hành nhất ở xã? Được bầu ra bằng cơ chế nào? Chịu trách nhiệm trực tiếp trước ai?

Lâu nay ta vẫn quan niệm rằng cơ quan quyền lực ở xã chính là Hội đồng nhân dân xã, nhưng thiết chế ẩn đằng sau có "*thực quyền*" nhất ở xã theo nghĩa một thiết chế có quyền quyết nhiều vấn đề liên quan trực tiếp đến đời sống của nhân dân trong xã lại là Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) xã, nhưng điều đáng tiếc là thiết chế này lại không phải là thiết chế do dân bầu. Có một mâu thuẫn ai cũng nhìn thấy đó là trách nhiệm của Chủ tịch UBND xã rất lớn, nhưng không phải là trực tiếp trước nhân dân mà trực tiếp nhất là trước Hội đồng nhân dân, điều này đương nhiên sẽ dẫn đến một hệ quả là trách nhiệm của

cá nhân nhiều khi bị lẩn tránh vào tập thể, hoặc xuất hiện một cơ chế "im lặng là vàng" thật đáng sợ, điều này rất dễ xuất hiện vì ở nhiều địa phương thực tiễn cho thấy những người có vai vế trong Hội đồng nhân dân cũng là những người có quan hệ mật thiết với Chủ tịch UBND dưới góc độ thân quen, thậm chí họ hàng, cho nên dù muốn nhưng cũng rất khó qui kết trách nhiệm cho Chủ tịch UBND xã. Muốn đạt được dân chủ thực chất cần phải tiếp tục nghiên cứu sâu hơn về tổ chức và hoạt động của chính quyền xã.

Bệnh phân công, phối hợp chưa khoa học

Có một thực tế không thể phủ nhận là do tính chất đa dạng, phức tạp của các quan hệ xã hội dẫn đến việc nhiều vấn đề không thể giải quyết ở xã, và ngược lại cũng có những vấn đề không thể giải quyết ở cấp quốc gia, và có cả những vấn đề đòi hỏi sự hành động ở nhiều cấp đồng thời cùng một lúc [1, tr.346].

Điều này quả thật cũng không còn mới mẻ, không mới mẻ vì nó xuất phát từ chính tính chất và sự vận động của các nhu cầu, quan hệ xã hội; nhưng phản ứng và cách tháo gỡ của ta trước vấn đề này vẫn là vấn đề mới, có tính thời sự, đặc biệt là sự phối hợp hành động giữa các cấp trong thời gian vừa qua ở nước ta còn nhiều vướng mắc. Việc hoạch định chiến lược về phân cấp hay phân công hợp lí chính là việc *giao quyền quyết định vào đúng chỗ của nó*, thực tế đây là một công việc không đơn giản. Đối với chính quyền xã, trước hết về luật pháp cần phải có qui định pháp lí tăng tính tự

quản, tự chịu trách nhiệm của xã, một khi đã phân công công việc chính quyền xã phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về lĩnh vực đã được phân công, tự chủ động trong phối hợp, cấp trên không được phép can thiệp, nếu sai thì chính quyền xã phải hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Bệnh ngộ nhận, nhầm lẫn giữa "đa số" với "sự thật, và tính đúng đắn của vấn đề"

Nguyên tắc 51% rõ ràng là một công cụ đơn thuần về lượng, cái gì để đảm bảo cho chất lượng quan điểm của một người? Phải chăng đa số hay thiểu số chưa chắc đã quan trọng bằng chất lượng và tính đúng đắn của quyết định?

Dân chủ ở xã cũng không thể đi ngược lại với nguyên lý chung là tôn trọng sự cạnh tranh lành mạnh, và tính đa dạng của các nhóm thiểu số. Nền dân chủ thực chất nhất chính là nền dân chủ xuất phát từ sự bình đẳng, sự bình đẳng mà pháp luật ở quốc gia nào cũng hướng tới. Một vấn đề cần nhanh chóng được bỏ khuyết về vấn đề trách nhiệm của chính quyền đó là phải tôn trọng tính đa dạng của các nhóm lợi ích, không phải là đè bẹp ý chí của những thiểu số đó mà là *tìm ra trong số những nhóm lợi ích đó tiếng nói chung, đem lại lợi ích đa phương.*

Ông Vũ Đình Hòa, trong Hồi Ký Thanh Nghị đã nhận định: "Muốn tìm hiểu lịch sử hình thành dân tộc Việt Nam thì phải tìm hiểu cộng đồng **làng xã**, và muốn xây dựng lại đất nước Việt Nam thì cũng phải bắt đầu bằng việc xây dựng lại cộng đồng làng xã. Vì không có làng xã Việt Nam thì không có quốc gia

Việt Nam". Nhìn lại lịch sử ta thấy đã từng có những nhóm lợi ích như thế từ cơ chế tự quản làng xã ở cơ sở. Chế độ **làng xã tự quản** là một chế độ đặc biệt được hình thành và phát triển từ rất sớm, nguyên nhân sâu xa xuất phát từ các nhu cầu: Nhu cầu quan hệ huyết thống: đó là nhiệm vụ của các "họ"; nhu cầu củng cố quan hệ hàng xóm láng giềng: đó là nhu cầu của các "ngõ", "xóm"; nhu cầu tạo một thế bình đẳng, dù chỉ về hình thức, giữa mọi "tiểu nông tư hữu" cùng làng - xã: đó là nhiệm vụ của các giáp; nhu cầu riêng của từng cá nhân: đó là nhiệm vụ của các phe. Không cần phải bàn cãi gì hơn cũng đã thấy tính tự quản đã giải quyết đầy đủ các nhu cầu lợi ích rất tự nhiên. Không cần phải tìm đâu xa chỉ cần phát huy và có cơ chế phát huy hiệu quả tinh thần trách nhiệm, trí tuệ của các nhóm lợi ích đó đã là một thành công rất lớn trong thời kì mới. Phân tích trên lại càng sáng tỏ vấn đề xã không phải là "cơ sở" cuối cùng thực hành dân chủ. Liên hệ vấn đề này ở xã ta thấy mỗi xã thường bao gồm nhiều thôn, làng, ấp, bản. Dù tên gọi có khác nhau nhưng về bản chất đều là một cộng đồng có địa vực, một đơn vị tự cấp, tự túc về kinh tế, có ranh giới lãnh thổ tự nhiên và hành chính xác định, đặc biệt hơn đó là một cộng đồng tự trị, tương đối độc lập về phong tục, tập quán, văn hóa, là biểu tượng thiêng liêng trong tâm thức người Việt về cội nguồn của mình. Quan trọng nhất đây là nơi đầu tiên và chính thức người dân thể hiện quyền làm chủ, là nơi thực hành những vấn đề thiết thân nhất một cách *trực tiếp*.

Thôn, làng, ấp, bản xuất hiện trong một thời gian dài trước khi nhà nước ra đời, sức sống lâu dài và bền vững của nó là một thực tế không thể phủ nhận và chỉ riêng sự tồn tại lâu dài của thôn làng, song hành với nhà nước với tính chất nguyên sơ của nó tự thân đã bao chứa nhiều giá trị dân chủ. Cái gì tồn tại đã chứa đựng tính chất hợp lí, dân chủ trước khi trở thành những triết thuyết, lí thuyết, trước hết nó phải là mong mỏi và hơn thế nó là nhu cầu cần thiết của cuộc sống. Hạt nhân tích cực, hợp lí của làng trên phương diện chính trị **chính là tính tự quản**. Nhiệm vụ của xã thực chất là giám sát, hỗ trợ thôn, làng, ấp, bản, do vậy khi lên đến xã dân chủ đã trở thành **dân chủ bán trực tiếp**. *Có thể khẳng định rằng xu hướng, hình thức dân chủ chủ đạo trong tương lai sẽ không còn thuần khiết là dân chủ trực tiếp hay dân chủ gián tiếp mà phải là dân chủ bán trực tiếp.*

Một số giải pháp cơ bản

+ Phát huy dân chủ trong việc xây dựng mô hình, phương thức phát triển kinh tế ở xã

- Mọi sự thay đổi trước hết phải đi từ dân chủ trong lĩnh vực kinh tế, chính quyền các cấp cần quan tâm tạo mọi điều kiện để nhân dân có cơ hội được làm việc thông qua các biện pháp như mở rộng đào tạo nghề, khôi phục và phát triển các ngành nghề truyền thống, mở rộng các làng nghề, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động để tạo thêm ngành nghề mới, phát huy quyền tự chủ của kinh tế hộ gia đình, mở rộng các loại bảo hiểm xã hội.... Về phía chính quyền, quan

trọng là cần định hướng, hỗ trợ thị trường trong lưu thông hàng hóa, hỗ trợ cho vay vốn, tiêu thụ sản phẩm, hỗ trợ chuyển giao các tiến bộ khoa học kĩ thuật, bảo hộ cho sản xuất nông nghiệp để bị rủi ro do thiên tai, hạn hán, lũ lụt, dịch bệnh; tăng cường quản lý Nhà nước trên các lĩnh vực khuyến nông, cung ứng, dịch vụ nông nghiệp; tạo điều kiện cho nhân dân trong việc chuyển đổi cơ cấu kinh tế; hỗ trợ điện, nước phục vụ nông nghiệp...

+ Xác lập lại vị trí, vai trò của thôn, làng trong việc phát huy dân chủ ở xã

Chúng tôi cũng thừa nhận một thực tế là mỗi một người dân phải chịu 4 cấp chính quyền, đến xã đó cũng là một cấp chính quyền không phải là cấp "cơ sở", cấp cơ sở ở đây phải là thôn, làng [2, tr.35]. Hay nói như tác giả Robert A.Dahl thì dân chủ bao giờ cũng cần phải được bắt đầu từ những việc thiết thực nhất, từ nơi gần dân nhất, nơi người dân dễ dàng tiếp xúc nhất [3, tr.125]. Chính vì vậy, chúng tôi cho rằng cơ chế giới hạn quyền lực của chính quyền xã và xác định rõ trách nhiệm cá nhân phải được thực hiện đồng thời với việc thừa nhận và mở rộng quyền tự quản của thôn, làng, ấp, bản theo hướng trong phạm vi pháp luật quy định, tự chịu trách nhiệm trước pháp luật. Dân chủ phải được mở rộng tới mức người dân không chỉ được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra nữa mà quan trọng là người dân phải *được quyết định và quyết định thực chất* những vấn đề ở cơ sở. Có như thế khi lên đến cấp xã dân chủ chỉ

còn là dân chủ bán trực tiếp, chứ không phải là dân chủ trực tiếp theo cụm từ ở "cơ sở" theo cách hiểu bấy lâu nay.

+ *Đổi mới cơ chế bầu cử, nghiên cứu thí điểm bầu trực tiếp Chủ tịch UBND xã*

Muốn dân chủ trong bầu cử trước hết phải thực sự hình thành cơ chế tự do ứng cử, số lượng ứng cử không hạn chế, ai có tâm huyết vì dân, đủ tiêu chuẩn theo luật và sẵn sàng ứng cử thì được đưa vào danh sách. Mỗi ứng cử viên phải có chương trình hành động, phải thuyết trình trước đông đảo cử tri của vùng mình ứng cử.

Nhằm làm rõ trách nhiệm chính quyền xã, chúng ta cũng cần nghiên cứu cơ chế bầu Chủ tịch UBND xã. Lợi ích của việc bầu trực tiếp Chủ tịch UBND có thể thấy rất rõ đó là khi được dân bầu, Chủ tịch UBND xã sẽ tranh thủ được sự ủng hộ của nhân dân nhiều hơn, và đương nhiên trách nhiệm đối với nhân dân cũng cao hơn. Chủ tịch UBND sẽ vừa là người đại diện của nhân dân, cũng đồng thời là người chịu trách nhiệm trực tiếp và cao nhất đối với nhân dân. Chủ tịch UBND sẽ phải chịu trách nhiệm trực tiếp toàn bộ về sự phát triển hay lụi bại về kinh tế, văn hóa xã hội của xã, nhưng đồng thời người chủ tịch UBND sẽ có điều kiện suy nghĩ nhiều hơn, dễ dàng tập hợp sức mạnh trong xã, đồng thời chủ động hơn trong các quyết sách phát huy lợi thế cạnh tranh của xã mình với xã khác. Muốn làm tốt công việc này cũng cần phải tiếp tục nghiên cứu cơ chế luân chuyển cán bộ cho phù hợp để người Chủ tịch UBND xã, hay

trưởng thôn được khách quan, vô tư trong ban hành các quyết định, đồng thời hạn chế được cách làm việc theo kiểu "gia đình trị" hay "kết thành bè phái" khi giải quyết công việc.

+ *Kế thừa và phát huy những giá trị cổ truyền của hương ước*

Thừa nhận tính tự quản của làng xã cũng đồng nghĩa với việc thừa nhận hương ước - như một nét văn hóa pháp lý. Hương ước chính là biểu hiện sự làm chủ của nhân dân lao động một cách rõ nét nhất. Bản chất của hương ước là công cụ tự quản, chứa đựng những qui định không trái luật và hỗ trợ cho luật. Tác giả cho rằng, trong tương lai hương ước sẽ vẫn cần thiết, chúng ta cần thừa nhận sự đa dạng của hương ước, miễn là chúng không trái luật và hỗ trợ cho luật... Sứ mệnh của hương ước mới không những là phát huy những giá trị tốt đẹp như: truyền thống tương thân tương ái, giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng dân cư, phát triển làng nghề truyền thống riêng có của từng làng, thừa nhận những lối sống, nếp sống tốt đẹp, ý thức bảo vệ tài sản chung của làng... mà quan trọng hơn là khẳng định, chứng tỏ khả năng tự quản của thôn, làng.

+ *Hình thành nếp sống dân chủ mới*

Khó khăn hơn gấp nhiều lần việc làm luật về dân chủ đó là xây dựng nếp sống dân chủ mới. Nếp sống dân chủ mới không phải dừng lại ở yêu cầu bình đẳng xã hội, bình đẳng tài sản, là chủ nghĩa bình quân về kinh tế - xã hội mà phải trở thành nhu cầu thường trực không thể thiếu, thành hành vi, phong cách của người quản lý đến sự thực hành và cảm

nhận của người dân. Muốn vậy, việc cần tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục làm cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân hiểu rõ mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của việc thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở bằng nhiều hình thức ngắn gọn, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ vận dụng nhằm đạt được mục tiêu là nâng cao năng lực thực hành dân chủ của người dân; cần chú ý đến các công cụ khác như tuyên truyền qua sách báo, phim ảnh, qua điều lệ của các tổ chức xã hội, đoàn thể, qua các hình thức văn hóa - nghệ thuật, qua hình thức khen thưởng, động viên về vật chất hoặc tinh thần v.v...

Đối với cán bộ: Dân chủ phụ thuộc rất lớn vào người quản lý. Người quản lý phải là người vừa có tài, vừa có đức (người hiền tài)... Đảng và Nhà nước cần coi trọng, kiện toàn đội ngũ cán bộ cơ sở, đặc biệt là chức danh trưởng thôn và chủ tịch UBND xã, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới, hình thành những thể chế dân chủ mới có khả năng buộc những người nắm giữ quyền lực dù muốn hay không cũng phải tuân theo.

Đối với nhân dân: Đồng thời với việc đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục, nâng cao trình độ dân trí, việc nâng cao hiểu biết về pháp luật của nhân dân là yêu cầu vô cùng quan trọng. Cần chủ động tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân tham gia thực chất và được quyền quyết định các vấn đề ở xã.

Dân chủ đại diện chỉ đi vào thực chất nếu làm tốt công tác tiếp xúc cử tri và giải quyết yêu cầu của cử tri. Việc tiếp xúc cử tri cần phải giải quyết theo hướng

không hạn chế người tới dự, tiếp xúc với cử tri có nguyện vọng tiếp xúc, thông báo công khai, rộng rãi địa điểm, ngày giờ và sơ qua nội dung để cử tri có thể định hướng trước các vấn đề cần chất vấn, ghi biên bản nghiêm túc để lần tiếp xúc sau kiểm điểm lại; cần công bố công khai số điện thoại và địa chỉ thư điện tử của đại biểu Hội đồng nhân dân xã.

+ *Tôn trọng và tìm ra lợi ích đa phương giữa các thành phần dân cư trong xã bằng việc xây dựng một cơ chế cạnh tranh có trách nhiệm, cơ chế đồng thuận*

Không thể có dân chủ thực sự nếu không xây dựng một cơ chế, một bầu không khí cởi mở, cạnh tranh lành mạnh. Tôn trọng tự do tư tưởng và ngôn luận là một biểu hiện của xã hội văn minh. Khi có sự cạnh tranh có trách nhiệm giữa các thôn, làng, ấp, bản trong cùng một xã, một mặt trách nhiệm gánh vác, giải quyết các công việc trong xã sẽ được chia sẻ, ý thức dân chủ của cá nhân sẽ được nâng cao, mặt khác cũng giảm bớt gánh nặng quản lý quá sâu không cần thiết như lâu nay của chính quyền xã. Hướng tới dân chủ thực chất, việc xây dựng một cơ chế đồng thuận xã hội, xây dựng những nguyên tắc chung tất cả vì dân tộc, vì đất nước trong điều kiện hiện nay cũng là vô cùng cần thiết. Muốn có được dân chủ thực chất trong thời gian tới cần phải sớm ban hành luật trưng cầu dân ý; cần phải trả lại cho người dân một đặc quyền quan trọng nhất "*quyền quyết định những vấn đề quan trọng của xã*" bên cạnh những quyền biết, bàn, làm, kiểm tra, có như vậy nhà nước mới đích thực là của dân.

Kết luận

Nắm bắt được qui luật vận động, xu hướng của dân chủ, vận dụng thực thi dân chủ có hiệu quả, đi vào thực chất, tránh khẩu hiệu hay ảo tưởng đó là cách thức quan trọng nhất nâng cao trách nhiệm của chính quyền xã. Chỉ khi nào vấn đề dân chủ được chứng minh bằng chính sự cảm nhận của người dân về giá trị thiết thực mà việc thực thi qui chế

dân chủ đem lại thì lúc ấy dân chủ mới đi vào thực chất. Đứng trước nhiều thách thức mới, bài viết này chỉ là một tiếng nói góp bàn về một xu hướng rất mới mẻ - xu hướng dân chủ hóa nông thôn vì sự phát triển bền vững - một vấn đề, hơn thế một chiến lược lâu dài, có lẽ sẽ còn tiếp tục được tranh luận, tháo gỡ dần trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Alvin Toffler, *Làn sóng thứ ba* (The third wave), NXB Thanh niên, Hà Nội, tr.346
2. Nguyễn Đăng Dung, "Bàn về cải cách chính quyền nhà nước ở địa phương", *Nghiên cứu lập pháp*, Số 9, 2003, tr.35.
3. Robert A.Dahl, *A preface to Democratic Theory*, The University of Chicago Press, Chicago 60637, 1956.
4. "Tiếng nói của dân" (2004), *Báo pháp luật thành phố Hồ Chí Minh*, chuyên mục Bài báo hay trong tuần, số ra ngày 22/3.

VNU. JOURNAL OF SCIENCE, ECONOMICS-LAW, T.XXII, N_o2, 2006

SOME FACING TROUBLES IN IMPLEMENTING THE REGULATIONS OF DEMOCRACY AT COMMUNE

MA. Nguyen Minh Tuan

Faculty of Law, Vietnam National University, Hanoi

The paper mainly pointed out facing troubles in implementing the regulations of democracy at commune such as: the danger of overloaded work at commune; formalism to indirect democracy; the danger of disappearing the precious models of self-management at villages by the urbanization; the danger of misunderstanding about the differences between the majority and the truth; the danger of denying the benefits of minority of people at commune. In addition, the author showed some feasible solutions to create an effective mechanism in implementing the democracy at commune.